

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายวิชา ส32103 ประวัติศาสตร์สากล

ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 อารยธรรมของโลกยุคโบราณ

เวลา 12 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 19 อิทธิพลของอารยธรรมโลก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

2. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 4.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ และการติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 4.2 ม.4-6/2 วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองเข้าสู่โลกสมัยปัจจุบัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโลกที่มีต่อสังคมต่าง ๆ ได้
2. วิเคราะห์หลักฐานเกี่ยวกับการถ่ายทอดอิทธิพลของอารยธรรมได้
3. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอารยธรรมต้นทางกับสังคมผู้รับได้

4. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

อารยธรรมโลกมีการติดต่อและแลกเปลี่ยนกันมาอย่างต่อเนื่องผ่านการค้า การเดินทาง การเผยแผ่ศาสนา การทูต และการถ่ายทอดความรู้ ส่งผลให้เกิดการแพร่กระจายของแนวคิด ศาสนา ภาษา ศิลปกรรม วิทยาการ และรูปแบบการปกครองจากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่ง อารยธรรมต่าง ๆ จึงมีอิทธิพลต่อกันและมีส่วนสำคัญในการสร้างสังคมและวัฒนธรรมของโลกในปัจจุบัน

5. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

อารยธรรมของโลกยุคโบราณ ได้แก่

- อารยธรรมลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรทีส ไนล์ หวางเหอสินธุ และอารยธรรมกรีก โรมัน

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- ทักษะการคิดวิเคราะห์

ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ :วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

ขั้นนำ

กิจกรรม “สิ่งนี้มาจากไหน?”

1. ครูนำภาพหลักฐานเกี่ยวกับอารยธรรมโลก เช่น พระพุทธรูป นครวัด เสากกรีก อาคารแบบโรมัน ตัวอักษรจีน กำแพงเมืองจีน แนวคิดประชาธิปไตย กฎหมาย มาให้นักเรียนสังเกต
2. ครูตั้งคำถาม “สิ่งที่เราเห็นในภาพมีที่มาอย่างไร และอารยธรรมหนึ่งสามารถส่งอิทธิพลต่ออีกอารยธรรมหนึ่งได้อย่างไร?” ให้นักเรียนตอบจากความรู้เดิม 2-3 คน
3. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน “อิทธิพลของอารยธรรมโลก”

ขั้นสอน

กิจกรรมที่ 1 ศึกษาใบความรู้ (เวลา 8 นาที)

4. ครูแจก ใบความรู้ เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมโลก ให้นักเรียนอ่านและขีดเส้นใต้ข้อมูลสำคัญ โดยพิจารณา 4 ประเด็น
 1. อารยธรรมต้นทาง
 2. ช่องทางการถ่ายทอด
 3. สิ่งที่ได้รับอิทธิพล
 4. ผลที่เกิดขึ้น

5. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญ “อารยธรรมไม่ได้พัฒนาอย่างโดดเดี่ยว แต่มีการติดต่อ รับ ถ่ายทอด และปรับใช้ซึ่งกันและกัน”

กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์หลักฐานด้วยใบงาน (เวลา 15 นาที)

6. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4–5 คน แจก ใบงาน เรื่อง วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโลก ให้นักเรียนศึกษาภาพหลักฐานหรือข้อมูลที่ครูกำหนด แล้วร่วมกันตอบคำถามในใบงาน

ประเด็นที่ต้องวิเคราะห์

1. หลักฐานนี้เกี่ยวข้องกับอารยธรรมใด?
 2. อารยธรรมต้นทางคืออะไร?
 3. อิทธิพลถูกถ่ายทอดผ่านช่องทางใด?
 4. สิ่งใดได้รับอิทธิพล?
 5. สังคมผู้รับมีการปรับใช้หรือผสมผสานอย่างไร?
 6. อิทธิพลนี้ยังปรากฏในโลกปัจจุบันอย่างไร?
7. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายก่อนเขียนคำตอบ โดยครูเดินสังเกตและให้คำแนะนำแต่ละกลุ่ม

กิจกรรมที่ 3 “วิเคราะห์และเชื่อมโยง” (เวลา 7 นาที)

8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำคำตอบจากใบงานมาเขียนเป็นแผนผังความสัมพันธ์

อารยธรรมต้นทาง

ช่องทางการติดต่อ

สิ่งที่ถ่ายทอด

สังคมผู้รับ

การปรับใช้

ผลที่เกิดขึ้น

จากนั้นให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบว่า ข้อมูลมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

กิจกรรมที่ 4 นำเสนอคำตอบ (เวลา 5 นาที)

9. ครูสุ่มตัวแทน 2–3 กลุ่ม นำเสนอผลการวิเคราะห์จากใบงาน กลุ่มละประมาณ 1 นาที กลุ่มอื่นร่วมฟังและตรวจสอบว่า

- ข้อมูลถูกต้องหรือไม่
- มีหลักฐานสนับสนุนหรือไม่
- อธิบายการรับและปรับใช้อิทธิพลได้หรือไม่

10. ครูให้ข้อเสนอแนะและเพิ่มเติมประเด็นสำคัญ

ขั้นสรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ครูเขียนคำสำคัญบนกระดาน การติดต่อ → การแลกเปลี่ยน → การถ่ายทอด → การรับ → การปรับใช้ → การผสมผสาน ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความสัมพันธ์ของแต่ละคำ
12. สรุปจากใบงาน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือก 1 ข้อค้นพบสำคัญจากใบงาน แล้วบอกกับชั้นเรียน ตัวอย่าง “อารยธรรมหนึ่งสามารถส่งอิทธิพลไปยังอีกสังคมหนึ่งผ่านการค้าและการเผยแผ่ศาสนา แต่สังคมผู้รับจะนำมาปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมเดิมของตนเอง”
13. Exit Ticket ให้นักเรียนตอบคำถามท้ายคาบในใบงาน “นักเรียนคิดว่าอิทธิพลของอารยธรรมโลกมีความสำคัญต่อสังคมปัจจุบันอย่างไร?” เขียนคำตอบ 2-3 ประโยค

9. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจคำตอบในใบงาน	ใบงาน	ผ่าน 70%
วิเคราะห์หลักฐานและเชื่อมโยงความสัมพันธ์	แบบประเมินการคิดวิเคราะห์	ระดับพอใช้ขึ้นไป
สังเกตการมีส่วนร่วม	แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	ระดับพอใช้ขึ้นไป
การนำเสนอผลการทำใบงาน	แบบประเมินการนำเสนอ	ระดับพอใช้ขึ้นไป

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์สากล ม.4-ม.6
2. ใบความรู้ เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมโลก
3. ภาพหลักฐานอารยธรรมโลก
4. แผนที่เส้นทางการติดต่อระหว่างอารยธรรม
5. ใบงาน เรื่อง วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโลก

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด หรือห้องสมุดประชาชน
2. หอเทคโนโลยีสารสนเทศ

ใบความรู้ เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมโลก

1. ความหมายของอิทธิพลทางอารยธรรม

อารยธรรมของโลกเกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของมนุษย์ในแต่ละสังคม แต่ไม่ได้พัฒนาอย่างโดดเดี่ยว เนื่องจากผู้คนมีการ ติดต่อ แลกเปลี่ยน และถ่ายทอด ระหว่างกันผ่านการค้า การเดินทาง การเผยแผ่ศาสนา การทูต และการติดต่อทางการเมือง การติดต่อดังกล่าวทำให้เกิดการแพร่กระจายของ ศาสนา ภาษา ความเชื่อ แนวคิดทางการเมือง กฎหมาย ศิลปกรรม วิทยาการ และเทคโนโลยี จากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่ง อิทธิพลของอารยธรรม คือ การที่ความรู้ แนวคิด หรือวัฒนธรรมของสังคมหนึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอีกสังคมหนึ่ง

2. ช่องทางการถ่ายทอดอารยธรรม

- **การค้า** พ่อค้าและผู้เดินทางนำสินค้า ความรู้ ภาษา และวัฒนธรรมไปยังดินแดนต่าง ๆ
- **การเดินทาง** นักเดินทางและผู้เผยแผ่ศาสนามีบทบาทในการนำความเชื่อและองค์ความรู้ไปสู่สังคมใหม่
- **ศาสนา** การเผยแผ่ศาสนาทำให้เกิดการถ่ายทอดความเชื่อ ปรัชญา ศิลปกรรม และขนบธรรมเนียม
- **การทูตและการเมือง** การติดต่อรหว่างรัฐทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับการปกครอง กฎหมาย และวัฒนธรรม
- **การศึกษาและวิทยาการ** ความรู้และเทคโนโลยีถูกถ่ายทอดผ่านการศึกษา การบันทึก และการแลกเปลี่ยนนักปราชญ์

3. อิทธิพลสำคัญของอารยธรรมโลก

อารยธรรม	อิทธิพลหรือมรดกสำคัญ
เมโสโปเตเมีย	อักษรคูนิฟอร์ม กฎหมายฮัมมูราบี และความรู้ด้านคณิตศาสตร์
อียิปต์	การเขียน ปฐกฐิน ความรู้ด้านดาราศาสตร์ และสถาปัตยกรรม
กรีก	ปรัชญา ประชาธิปไตย ศิลปกรรม และแนวคิดการใช้เหตุผล
โรมัน	กฎหมาย การปกครอง วิศวกรรม ถนน และสถาปัตยกรรม
อินเดีย	ศาสนา ปรัชญา คณิตศาสตร์ ภาษา และศิลปกรรม
จีน	กระดาษ การพิมพ์ เข็มทิศ ดินปืน และแนวคิดขงจื้อ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	การค้าทางทะเล ศิลปกรรม และการรับ-ปรับใช้วัฒนธรรมจากภายนอก

4. อิทธิพลของโลกตะวันตกและตะวันออก

อารยธรรมตะวันออก

อารยธรรมอินเดียและจีนมีบทบาทสำคัญต่อภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะด้าน

ศาสนา → ปรัชญา → ภาษา → ศิลปกรรม → การปกครอง → วิทยาการ

ตัวอย่างเช่น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากอินเดียไปยังดินแดนต่าง ๆ ในเอเชีย และการแพร่กระจายแนวคิดของขงจื๊อในเอเชียตะวันออก

อารยธรรมตะวันตก

อารยธรรมกรีกและโรมันมีอิทธิพลสำคัญต่อโลกตะวันตก โดยเฉพาะด้าน

ปรัชญา → ประชาธิปไตย → กฎหมาย → การปกครอง → ศิลปกรรม → วิศวกรรม

แนวคิดและความรู้เหล่านี้ได้รับการพัฒนาต่อมาและมีอิทธิพลต่อสังคมในยุคต่อ ๆ มา

5. การรับและปรับใช้อารยธรรม

การได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมอื่นไม่ได้หมายถึงการลอกเลียนแบบทั้งหมด แต่เป็นกระบวนการที่สังคมผู้รับเลือก รับ ปรับ และผสมผสาน ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมของตนเอง

กระบวนการถ่ายทอด

อารยธรรมต้นทาง

การติดต่อและแลกเปลี่ยน

การถ่ายทอดอิทธิพล

การรับ

การปรับใช้

การผสมผสานกับวัฒนธรรมเดิม

เกิดรูปแบบวัฒนธรรมใหม่

6. อิทธิพลของอารยธรรมต่อโลกปัจจุบัน

อิทธิพลของอารยธรรมโบราณยังปรากฏในโลกปัจจุบัน เช่น

- การเมือง → แนวคิดประชาธิปไตย
- กฎหมาย → หลักกฎหมายจากอารยธรรมโรมัน
- ศาสนา → พระพุทธศาสนาและศาสนาฮินดู
- ภาษาและการเขียน → ระบบอักษรและการบันทึกความรู้

- ศิลปกรรม → รูปแบบสถาปัตยกรรมและประติมากรรม
- วิทยาการ → คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ และเทคโนโลยี
- วัฒนธรรม → ขนบธรรมเนียม ความเชื่อ และวิถีชีวิต

หลักคิดสำคัญ

“อารยธรรมไม่ได้พัฒนาอย่างโดดเดี่ยว แต่เกิดจากการติดต่อ แลกเปลี่ยน รับ ถ่ายทอด และปรับใช้ระหว่างผู้คน ทำให้อารยธรรมต่าง ๆ ส่งอิทธิพลต่อกันและกลายเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการของโลก”

คำถามชวนคิด

1. อารยธรรมสามารถส่งอิทธิพลต่อกันผ่านช่องทางใดบ้าง?

.....

2. ยกตัวอย่างอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่ยังปรากฏในปัจจุบัน 1 ตัวอย่าง

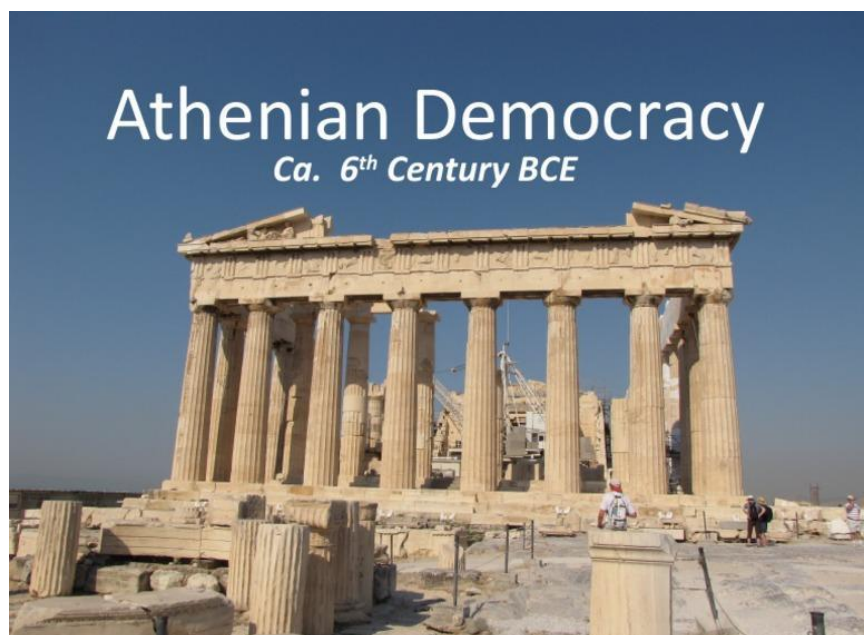
.....

3. เพราะเหตุใดการรับอิทธิพลจากอารยธรรมอื่นจึงไม่จำเป็นต้องเป็นการลอกเลียนแบบ?

.....

.....

“อิทธิพลของอารยธรรมโลก”

ชุดภาพหลักฐานสำหรับใช้ในใบงาน

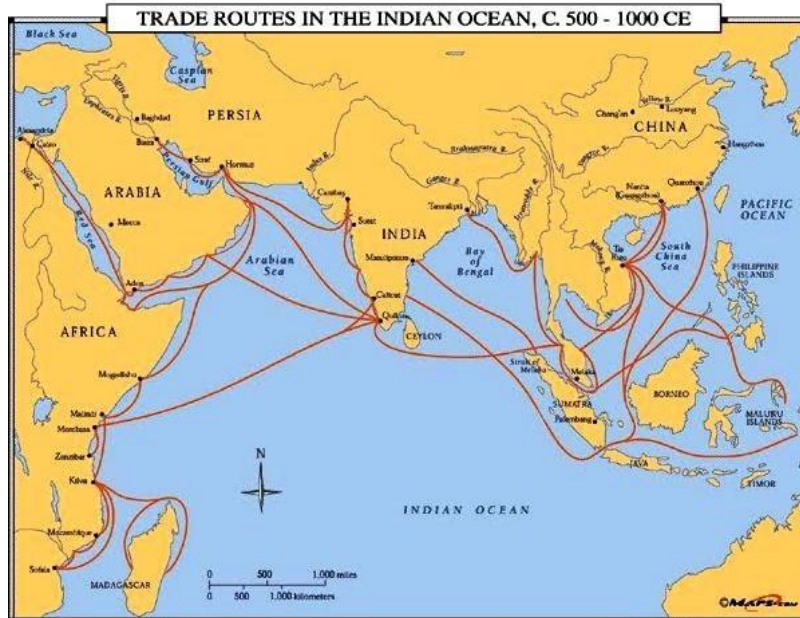
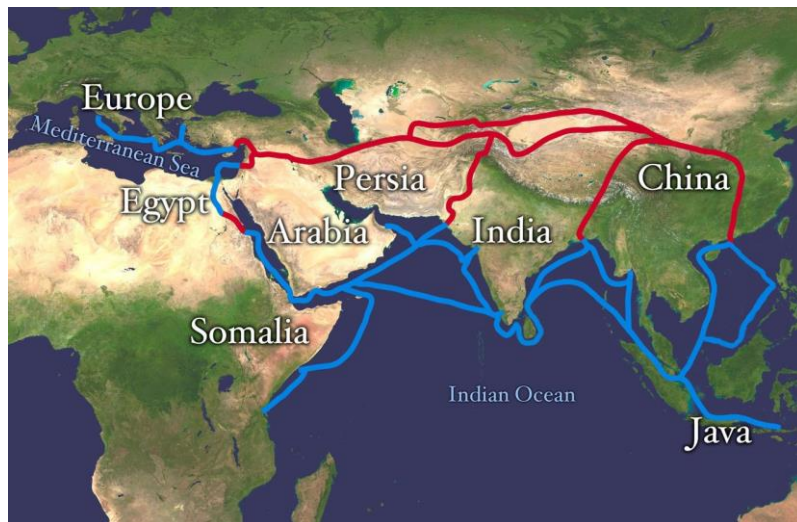
ลำดับ	อารยธรรม	หลักฐาน	ประเด็นที่นักเรียนวิเคราะห์
1	เมโสโปเตเมีย	อักษรคูนิฟอร์ม / กฎหมายฮัมมูราบี / ซิกกูแรต	การเขียน กฎหมาย ศาสนา
2	อียิปต์	พีระมิด / อักษรเฮียโรกลิฟิก / มัมมี่	ศาสนา ความเชื่อ วิศวกรรม
3	กรีก	พาร์เธนอน / นักปรัชญา / หลักฐานประชาธิปไตย	ปรัชญา การเมือง ศิลปกรรม
4	โรมัน	โคลอสเซียม / ถนน / สะพานส่งน้ำ	กฎหมาย วิศวกรรม การปกครอง
5	อินเดีย	ฮาร์ปปา-โมเฮนโจดาโร / พระพุทธรูป / สถูป	ศาสนา ผังเมือง ศิลปกรรม
6	จีน	กำแพงเมืองจีน / ขงจื๊อ / สิ่งประดิษฐ์	การปกครอง ปรัชญา วิทยาการ
7	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	นครวัด / บุโรพุทโธ / โบราณสถาน	การรับและผสมผสานอารยธรรม

กิจกรรม “หลักฐานบอกอะไร?”

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วเลือก 1 ภาพ จากชุดภาพ จากนั้นตอบคำถามในใบงาน

1. หลักฐานนี้เป็นของอารยธรรมใด?
2. สะท้อนความเจริญด้านใด?
3. แสดงให้เห็นแนวคิดหรือวิถีชีวิตของผู้คนอย่างไร?
4. อารยธรรมนี้มีอิทธิพลต่ออารยธรรมอื่นอย่างไร?
5. อิทธิพลหรือมรดกดังกล่าวยังปรากฏในโลกปัจจุบันหรือไม่?

แผนที่เส้นทางการติดต่อระหว่างอารยธรรม

Roman Trade Routes

Greek and Phoenician Colonies and Trade. The Western Mediterranean was first colonized by Phoenicians and Greeks who together controlled trade throughout the region.

แผนที่เส้นทางการติดต่อระหว่างอารยธรรม

1. เส้นทางสายไหม (Silk Road)

จีน → เอเชียกลาง → อินเดีย/เปอร์เซีย → ตะวันออกกลาง → ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน → ยุโรป

สิ่งที่มีการถ่ายทอด

- ผ้าไหมและสินค้า
- ศาสนาและความเชื่อ
- ภาษาและวัฒนธรรม
- ความรู้และเทคโนโลยี
- ศิลปกรรม

2. เส้นทางการค้าทางทะเลมหาสมุทรอินเดีย

อินเดีย → ศรีลังกา → เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ → จีน

สิ่งที่มีการแลกเปลี่ยน

- เครื่องเทศ
- ผ้าและสินค้า
- ศาสนา
- ภาษา
- ศิลปกรรม
- แนวคิดและวัฒนธรรม

เส้นทางนี้มีความสำคัญอย่างมากต่อการแพร่กระจายอิทธิพลของ อารยธรรมอินเดียและจีนมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3. เส้นทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

อียิปต์ ↔ กรีก ↔ โรมัน ↔ ดินแดนยุโรปและตะวันออกกลาง

มีการแลกเปลี่ยนทั้งสินค้า ความรู้ แนวคิดทางการเมือง ศิลปกรรม และวิทยาการ

จากนั้นตอบคำถาม

1. อารยธรรมใดมีการติดต่อกันผ่านเส้นทางสายไหม?

.....

2. เส้นทางการค้าทางทะเลมีส่วนช่วยเผยแพร่อารยธรรมอย่างไร?

.....

3. เพราะเหตุใดเมืองที่อยู่ตามเส้นทางการค้าจึงมักเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม?

.....

4. จากแผนที่ นักเรียนพบว่ามียารยธรรมใดบ้างที่มีการติดต่อกัน?

.....

ใบงาน เรื่อง วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโลก

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่ กลุ่มที่

สมาชิกในกลุ่ม

1. 4.
2. 5.
3. 6.

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาจาก ใบความรู้ ภาพหลักฐาน และแผนที่เส้นทางการติดต่อระหว่างอารยธรรม แล้วร่วมกันวิเคราะห์การถ่ายทอดอิทธิพลของอารยธรรม และบันทึกคำตอบลงในใบงาน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หลักฐานอารยธรรม

หลักฐานที่กลุ่มเลือก:

อารยธรรมต้นทาง:

อารยธรรม/สังคมที่ได้รับอิทธิพล:

หลักฐานดังกล่าวแสดงถึงอิทธิพลด้านใด?

- ☐ ศาสนาและความเชื่อ
- ☐ การเมืองและการปกครอง
- ☐ กฎหมาย
- ☐ ภาษาและวรรณกรรม
- ☐ ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม
- ☐ วิทยาการและเทคโนโลยี
- ☐ เศรษฐกิจและการค้า

อธิบายเหตุผลจากหลักฐาน

.....
.....

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เส้นทางการติดต่อ จากแผนที่เส้นทางการติดต่อระหว่างอารยธรรม ให้เติมข้อมูล

อารยธรรมต้นทาง

.....

ช่องทางการติดต่อ

- ☐ เส้นทางสายไหม
- ☐ เส้นทางการค้าทางทะเล
- ☐ การเผยแผ่ศาสนา

☐ การเดินทาง

☐ การทูตและการเมือง

สิ่งที่มีการถ่ายทอด

พื้นที่หรืออารยธรรมที่ได้รับอิทธิพล

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ “รับ – ปรับ – ผสม”

กระบวนการ	คำตอบของกลุ่ม
รับ : สังคมได้รับอะไรจากอารยธรรมอื่น?	
ปรับ : มีการปรับให้เหมาะกับสังคมอย่างไร?	
ผสม : เกิดการผสมผสานกับวัฒนธรรมเดิมอย่างไร?	
ผล : เกิดผลต่อสังคมอย่างไร?	

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์

จงอธิบายว่า “อารยธรรมหนึ่งสามารถส่งอิทธิพลต่ออีกอารยธรรมหนึ่งได้อย่างไร”

อารยธรรมต้นทาง

ช่องทางการติดต่อ

สิ่งที่ถ่ายทอด

การรับและปรับใช้

ผลที่เกิดขึ้น

ตอนที่ 5 คิดวิเคราะห์

1. เพราะเหตุใดเส้นทางการค้าและการเดินทางจึงมีส่วนสำคัญต่อการแพร่กระจายอารยธรรม?

.....

.....

2. เพราะเหตุใดสังคมที่ได้รับอิทธิพลจึงไม่จำเป็นต้องรับวัฒนธรรมนั้นทั้งหมด?

.....

.....

3. ยกตัวอย่างอิทธิพลของอารยธรรมโลกที่ยังปรากฏในสังคมปัจจุบัน 1 ตัวอย่าง พร้อมอธิบาย

ตัวอย่าง:

อธิบาย:

.....

ภารกิจกลุ่ม “อารยธรรมไม่ได้เดินทางเพียงลำพัง”

ให้กลุ่มสรุปผลการวิเคราะห์เป็นประโยคเดียว

“อารยธรรม ส่งอิทธิพลต่อ ผ่าน ทำ
ให้เกิด ซึ่งมีการปรับใช้โดย”

สะท้อนการเรียนรู้

สิ่งสำคัญที่ฉันได้เรียนรู้จากกิจกรรมนี้ คือ

.....

.....

ชื่อสมาชิกที่มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มมากที่สุด: